LITTERATUR.

Danmarks Större Sommerfugle *(Macrolepidoptera)*. **Systematisk beskrevne af** V. STRÖM. *Kjöbenhavn.* LEHMANN & STAGES *Forlag 1891.*

I en kort notis i sista häftet af Entomol. Tidskrift för 1891 (Årg. 12, sid. 231) omnämnes ofvanskrifna arbete, såsom varande under rask utgifning. Det har nu fullständigt utkommit i 7 häften och skall enligt i notisen gifvet löfte blifva föremål för en välförtjänt anmälan.

Danmark har hittills saknat en systematisk beskrifning öfver de inom landet funna fjärilarna, så att den, som ville studera denna insektordning, var nödsakad att begagna utländska, ofta dyrbara och svårt tillgängliga arbeten. Denna brist är nu lyckligen afhjälpt, hvad de »Större Sommerfuglene» eller *Macrolepidoptera* beträffar, genom V. STRÖMS nu föreliggande arbete. Efter mångårigt studerande af Danmarks fjärilfauna har förf. gått väl rustad till det svåra värf, han af kärlek till vetenskapen har företagit sig och lyckligen fullbordat.

Arbetet omfattar en systematisk uppställning och beskrifning af 702 i Danmark iakttagna *Macrolepidoptera*, då man såsom tillbörligt är medräknar den i »Rettelser og Tilföjelser» upptagna *Melitæa Maturna* L. Detta antal »Större Sommerfugle» understiger visserligen med inemot 200 det antal arter (897), hvilka S. LAMPA upptagit i sin »Förteckning öfver Skandinaviens och Finlands Macrolepidoptera» (1885), såsom tillhörande Skandinaviska halfön, och man skulle sålunda i första ögonblicket kunna tycka, att Danmarks fjärilfauna vore i viss mån fattig, men en närmare eftertanke visar att så ingalunda är händelsen. När man besinnar, huru i det hela föga omväxlande Danmarks natur är, där icke några fjällbygder finnas och där klimatet ingenstädes har någon

arktisk prägel och där landets ytinnehåll är så begränsadt mot Skandinaviska halfröns — så må man snarare förvånas öfver, att skillnaden i artantal inom lepidopterfaunan icke är större, än hvad den i verkligheten är. Detta har naturligtvis sin förnämsta grund däruti, att de talrika skandinaviska låglandsarterna inom fjärilarnas ordning vanligen tillhöra äfven Danmark, samt vidare däruti, att en del mellaneuropeiska former utbredt sig till Danmark till ersättning i någon mån för de saknade egentligen nordiska arterna, af hvilka endast å Danmarks torfmossar en eller annan skulle kunna finna ett tillhåll, såsom en s. k. relikt från en längesedan förgången geologisk period.

Vid ordnandet af detta material har förf. förnämligast följt LEDERERS uppställning, likväl med vissa ändringar, isynnerhet rörande äldre författares *Bombyces*, hvars talrika familjer blifvit samlade i större, enligt författarens åsikt, naturliga grupper, samt rörande Mätarna *(Geometridæ)*, hvilka han med begagnande af vingribbornas förhållanden gifvit en annan uppställning än den af LEDERER lämnade. För vingarnas kanter och deras ribbor begagnar förf. en annan nomenklatur, än vi här i Sverige på senare tid blifvit vanda vid. Så benämner han framkanten »*Kanten*», ytterkanten »*Sömmen*» och inkanten eller bakkanten »*Randen*». De olika namnen på ribborna och vingfälten är det här icke utrymme att redogöra för. Den tid är tyvärr säkerligen aflägsen då lepidopterologerna kunna enas om en likformig nomenklatur i detta hänseende!

I en tämligen kortfattad *Inledning* har förf. gifvit en framställning af fjärilarnas särskilda organ med deras terminologi samt af utvecklingens gång. Vid den allmänna karakteristiken af de större grupperna har förf. meddelat utförligare beskrifning öfver vingarnas märken och linier, t. ex. under *Noctuidæ*, hvarigenom inledningen kompletteras. Man saknar dock här den vanliga anvisningen — för nybörjaren så välkommen — rörande fjärilarnas uppsökande, infångande, preparering och förvaring, hvilket synes anmälaren vara en brist.

I beskrifningarna öfver de särskilda arterna har förf. sökt hålla den gyllne medelvägen mellan för mycken vidlyftighet och för stor korthet, hvilka lätt led till otydlighet. Synonymer hafva medtagits så få som möjligt, allt under hänvisning till STAUDIN-

GERS välbekanta katalog, hvars nomenklatur i de allra flesta fall har blifvit följd, likväl med undvikande af det egendomliga Staudingerska bruket att skrifva äfven adjektiva artnamn med stor begynnelsebokstaf. Vid de större grupperna äro meddelade öfversikter af släktena, men man saknar öfversikter af arterna inom de stora släktena, hvilka äro en så god hjälpreda vid en arts uppsökande. Det är väl sant, att detta skulle i någon mån hafva ökat arbetets omfång och pris, men dess värde hade äfven ytterligare höjts. Detsamma kan ock sägas därom, att förf. icke begagnat de goda, ja ofta i öfverraskande grad utmärkta karakterer för nära stående arters särskiljande, som deras analklaffars form lämnar.

Dessa få anmärkningar förringa ingalunda det för öfrigt framstående arbetets värde, — lika litet som de anmärkta korrekturfelen, hvilkas lista väl kunde ökas ytterligare i någon mån, hafva någon väsentlig betydelse. Det synes anmälaren, som om alla fjärilvänner, Danmarks lepidopterologer i synnerhet, böra vara den åldrige författaren tacksamma för hans för öfrigt gedigna och välkomna arbete, som därjämte af förläggarne erhållit en värdig utstyrsel.

Stockholm den 7 Febr. 1892.

Oskar Th. Sandahl.

Alucita dodecadactyla Hb. funnen äfven i Sverige. Med anledning af den notis, som i tidskriftens sist utkomna häfte (årg. 1891 sid. 175) lämnas angående denna fjärils förekomst i Norge, vill jag upplysa om, att också jag anträffade densamma under förra året, nämligen i augusti månad, på mitt landställe Ekholmen, där äfven den uppgifna näringsväxten, *Lonicera xylosteum*, finnes i riklig mängd.

Kristianstad, januari 1892.

I. Ammitzböll.
